

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

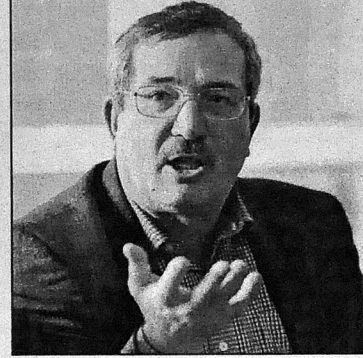
Diaspor quruculuğu, lobbicilik və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi

Son illər xaricdə yaşayan soydaşlarımızın dünyada baş verən siyasi proseslərə münasibətləri dəyişməyə başlayıb. Çünki keçmişdə qalmaqlla, sadəcə onun şərtlərinin ölçüsündə cərəyan edən proseslərlə irəli baxmaq mümkün deyil. Bu yöndə diasporumuzu təmsil edən intellektual insanların üzərinə çox ağır vəzifələr düşür. Hər yerdə Azərbaycanı təmsil etməkdən qürur duyan soydaşımız Qalib Ağayevlə görüşüb, Rusiyada milli diaspor və milli səfərbərlik yönündə fəaliyyətləri barədə söhbət etdik.

- Qalib bəy, xaricdəki ən böyük diaspor təşkilatlarımızdan biri olan "Rusiya Azərbaycanlıları Milli-Mədəni Muxtariyyəti" (RAMMM) qurumunun vitse-prezidenti kimi soydaşlarımızın bir araya gəlməsində, təşkilatlanmasında neçə illərdir fəaliyyət göstərirsiniz. Öz məqsədinizə çatma bilmişinizmi?

- Bilirsiniz ki, XXI əsr sürət əsridir. İndi kommunikasiya vasitələri o qədər sürətlə inkişaf etdir ki, hətta onun ritmini tutmaq olduqca çətindir. Bununla yanaşı həyatın öz ritmi də kimsəniz gözləmədən irəliləməkdədir. Bizim keçmişdə anladığımız həyat tərzi də indi arxada qalmış bir prosesdir. Texniki tərəqqinin sürətli inkişafı nə qədər bəşəri inqilablar yaratsa da, insan amili hər zaman vacib şərtlərdən biri hesab olunur. Bu gün sadəcə Rusiya Federasiyasında deyil, dünyanın hər yerində bütün xalqların etnomədəni və etnosiyasi yönərdə inkişafı prosesləri müşahidə olunur. Hansı xalq bu standartları zamanında dəyərləndirə bilirsə, tələb olunan addımları atarsa, deməli o xalq sadəcə bu günün deyil, eyni zamanda tarixi gələcəyinin həlli üçün üçün yeni təməllər atmışdır. Bax bu mənada Rusiyada yaşayan soydaşlarımızı təşkilatlanma prosesinə cəlb etməklə milli diaspor anlayışını yeni müstəviyə getirmək üçün çalışırıq. Əvvəllər bəziləri üçün bütün bunlar mövqə uğrunda savaş kimi başa düşülürdü. İrəli sürdüyümüz təklifləri indi hər kəs müdafiə etməyə başlamışdır. Bu prosesdə ən böyük çətinliyimiz çox geniş bir coğrafi ərazidə fəaliyyət göstərməyimizdir. Başqa bir tərəfdən isə, bütün layihələrimizi həyata keçirmək üçün əməlli başlı maliyyə dəstəyi lazımdır. Qısaca adı "AzərRoss" kimi tanınan bizim təşkilatımız Rusiyada ən böyük diaspor qurumu olaraq tanınır. Bu yolda uzun bir yol getdik. Çünki,

duruma görə mental dəyərlərin uzlaşması, onun qavramı çox ağır proses idi. İlk dəfə idi ki, diaspor və milli kimlik adına təşkilatlanma proseslərində iştirak edirdik. Əvvəllər diaspor anlayışına çoxları barmaqarası baxırdısa, indi bunun nə demək olduğunu fərqiyyənləndiriblər. Çünki, mənsub olduğun xalqın kimliyini və o biri yandan öz hüquqlarını qorumaq, başqa bir yandan individual şəkildə yaşamağın nə qədər acı olduğunu dərk etmək soydaşlarımız üçün bütün sorunların və çətinliklərin mənası deməkdir. İndi şükürlər olsun ki,

"Diaspor anlayışına milli strategiya kimi baxmaq lazımdır"

Qalib Ağayev: "Azərbaycan dövlətinin diaspor siyasətində daha da fəal olmasını istəyirik"

çoxları bu ağır səddi psixoloji çətinliklərdən az olan estonlar belə, ona görə inkişaf edə bilmirlər ki, onların dövlətçilik ənənələri ictimai fikirdə və psixoloji baxımdan xalqın həyat tərziində çox böyük təsir vasitəsidir. Ona görə də bizlər özümüzü harada yaşamağımızdan asılı olmayaraq, vətənimiz Azərbaycanı dikməklə hərəkət edirik. Azərbaycan bir dövlət olaraq, ərazilərimizin ermənilər tərəfindən işğalına, bir milyondan çox məcburi köçkünlərimizin olmasına, düşmənlərimizin genişmiqyaslı təxribatlarına baxmayaraq, ayaq üstündə və möhkəm təməllərlə durmağı bacardı. Bu təkcə hakimiyyətin deyil, hamımızın uğurudur. Biz diaspor təşkilatı olaraq, Rusiyada yaşayan və fəaliyyət göstərən soydaşlarımızı məhz bu yöndə səfərbər etmək hədəfini ortaya qoymuşuq. Bizlər yaşadığımız ölkə ilə doğma Azərbaycanımız arasında körpü rolunu oynamağımızdır. Kimlərsə hikkəsinin, id-

humanitar münasibətlərin inkişafı yoludur. Belə bir siyasət qarşılıqlı olaraq hər iki dövlət üçün faydalıdır. Bir şərtlə ki, bir-birinə qarşı hansısa təhlükə mənbəyi ola biləcək proseslər yaşanılmasın. Xüsusilə də indi dəbdə olan radikal terrorizm və etnik separatizm məsələsidir. Azərbaycan bir dövlət kimi bunun nə demək olduğunu, hətta ağırlıq yaşamışdır. Buna görə də, Rusiyada rus və digər xalqların arasında bizlər uzun illərdə geniş miqyasda təbliğatlar aparırıq. Bizim fikrimizcə, bunu daha da sürətlə inkişaf etdirmək üçün Azərbaycan dövlətinin diaspor siyasətində daha da fəal olmasını istəyirik.

- Sizcə, dövlət və diaspor siyasəti necə inkişaf etdirilməli və uzlaşdırılmalıdır?

- Bu yöndə dəfələrlə biz öz mövqeyimizi ortaya qoymuşuq. Buna örnək isə, "AzərRoss" təşkilatının çevrəsində baş verən son olayları örnək göstərə bilərik. Biz təşkilatımızın sərəllərinə və hətta rəhbərliyinə dürtülmüş bəzi insanların yalnız yolda olduqlarını görəndə, ermənilərin genişmiqyaslı proseslərə başladığı. Bizim ilk işimiz milli diasporumuz adına aparılan yalnız və hətta kobud şəkildə desək, yaramazlıq edənləri ifşa etmək oldu. Beləliklə çoxları haqlı olduğumuzu gördüyü üçün bizə dəstək verməklə o şəxsləri təşkilatımızdan uzaqlaşdırma bildik. Biz istəyirik ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpasına Rusiyada ən sadə insanlar belə dəstək versinlər. Xalqımızın başına gələn bütün müsibətləri daha da çılpaqlığı ilə görsünlər. Digər yandan isə, Rusiyanın hansı regionunda diaspora ilgili güclü day-

aqlarımız varsa, orada milli-mədəni təsisatlarımızı quraq və onu inkişaf etdirək. Bütün bunlar üçün güclü vəsait lazımdır. Təbii ki, adicə sözlə bitmir. Əyani vəsaitlər lazımdır. Milli-mədəni mərkəzlərimizdə ana dilində kursların açılması üçün kitablar və onların tədrisi üçün mütəxəssislər tələb olunur. Bu yöndə müvafiq infrastruktur yaradılsa da, kimsə gərəkən dəstəyi vermir. Diasporu çal-oyna düşüncə tərziyə çevirmək olmaz. Çünki, Rusiyada azından iki milyona yaxın soydaşımız yaşayır. Onların ailələrində uşaqları böyüyür. Bu uşaqlar valideynlərinin səyləri nəticəsində Azərbaycan televiziyasına kanallarını, internet resurslarını izləsələr də, bütün bunlar azdır. Hər hansı bir hədəf praktik mənada yaşanırsa, onun təsir vasitədə tələb olunan effekti vermir. Biz təkcə Rusiya Federasiyasında deyil, dünyanın hər yerində diaspor anlayışının təcrübələrini çox diqqətlə araşdırırıq və özümüz üçün lazım olan örnəkləri tətbiq etməyə istəyirik. Bütün bunlara intellektual səviyyədə yanaşılmalıdır. Biz gənclərimizə milli tariximizi, ədəbiyyatımızı, adət-ənənələrimizi, mədəni irsimizi öyrətmək üçün konkret layihə hazırlamışıq və həyata keçiririk. Bu yolla tarixi və tanınmış sevdiririk. Neinki milliyətə Azərbaycanlı olanlarla, başqa xalqların nümayəndələrini də, Rusiya gənclərində Azərbaycanımıza ma-